

SILMA FOTODÜNAAMILINE LASERTERAAPIA VISUDYNE´IGA (VERTEPORFIN)

Fotodünaamilist laserteraapiat Visudyne´iga (*Photodynamic Therapy*, edaspidi PDT) kasutatakse silmapõhja soonkesta muutustega kulgevate haigusseisundite raviks, nt koroidea neovaskularisatsioon (silmapõhjas tekkinud patoloogilised uudisveresooned), reetina pigmentepiteeli irdumine, polüpoidne koroidea vaskulopaatia, tsentraalne seroosne koorioretinopaatia, intraokulaarsed tuumorid.

PDT puhul kasutatakse nõ külma laserit haiguslike veresoonte sulgemisel. Protseduur ei tekita kuumakahjustusi silmapõhja tervele koele, annab võimaluse paremaks silmapõhja kollete raviks ja haiguse stabiliseerimiseks ning vähendab nägemise kaotuse riski.

PDT protseduuril süstitakse vereringesse ravimit – Visudyne´i. Ravimi kirjeldust on võimalik lugeda Ravimiinfo kodulehelt.

Visudyne´i mõju rasedusele ei ole uuritud ning protseduuri teostatakse rasedatele vaid juhul, kui ravist saadud kasu ületab raviga kaasneva võivad riskid.

Alternatiivsed ravimeetodid

Laser fotokoagulatsioonil ravitakse retinaalseid koldeid kõrvetusmeetodil, mis võib põhjustada pöördumatut armistumist ja tsentraalse nägemise kadu. Laser fotokoagulatsioonil ei süstita eelnevalt ravimit.

PDT protseduuri läbiviimine

- Teavitage raviarsti kõikidest tarvitavatest ravimitest, sh vitamiinid, mineraalid ja muud käsimüügiravimid.
- Esmalt manustatakse 10 minuti jooksul Visudyne´i ravimit veenisiseselt ehk intravenoosselt. Ravimi doseerimisel arvestatakse patsiendi pikkust ja kaalu.
- 5 minutit pärast alustab arst protseduuriga – veeni manustatud ravim aktiveeritakse laseri valgusega. PDT laseri energia on oluliselt nõrgem tavapärasel laserkirurgias kasutatavatest laseritest ning mõjub vaid koostöös Visudyne ravimiga.

Pärast protseduuri

- Organismi süstitud Visudyne väljub organismist ainevahetuse käigus mõne päeva jooksul.
- Visudyne´i kasutamise järgselt olete tundlik valguse suhtes – hoiduge umbes 5 päeva ravi järgselt päikesevalgusest ja ereda valgusega kokkupuutumisest. Kaitske oma silmi ja nahapiirkondi otsese päikesevalguse ja ereda kunstvalguse eest, vältige solaariumi, eredat halogeenvalgust, suure võimsusega valgusteid operatsioonitoas või hambaravi kabinetis jms. Samuti on soovitatav vältida valgust emiteeriva meditsiiniaparatuuri, nt pulssoksümeetri valgust. Kui Teil tuleb 5 päeva jooksul pärast ravi viibida päevalguses, siis kasutage kaitsvaid riietusesemeid ja UV-kaitsega päikeseprille. UV-kaitsefiltreid sisaldavad kreemid ei kaitse efektiivselt valgustundlikkusest tingitud reaktsioonide eest. Tavaline sisevalgus on ohutu nii silmadele kui ka nahale ning Te ei pea sisetingimustes oma nahka katma.
- Informeerige oma lähedasi PDT protseduuri toimumisajast ja protseduuri käigus Visudyne ravimi kasutamisest, sest Te võite vajada 5 päeva jooksul erakorralist abi.

- Meditsiiniastutusse pöördumisel teavitage meditsiinipersonali teostatud PDT protseduurist valgustundliku ravimiga – on väga oluline kaitsta nahka, silmi ja muid organeid ereda tugevale siseruumivalgustuse eest.
- Ravi vähendab nägemise kaotuse riski, stabiliseerib haigust ja väldib edasiste muutuste teket silmapõhjas. Silmapõhja olukorra stabiilsena hoidmiseks võite vajada kordusravi. Ravivajaduse hindamiseks käige regulaarselt silmapõhja seisundit kontrollimas.

Riskid ja tüsistused

Sagedasemad kõrvaltoimed (esinemissagedus kuni 1 inimesel 10-st):

- silma kahjustus – nägemislangus (4 või enama rea võrra 7 ravipäeva jooksul), nägemishäired: ebaselge, udune või ähmane nägemine, valgussähvatused, nägemisteravuse halvenemine, ravitava silma vaatevälja defektid (hallid või tumedad varjud, mustad laigud);
- ülitundlikkus, allergilised reaktsioonid – ravimi manustamise järgselt võib tekkida allergiline reaktsioon, samuti rinnaku- või seljavalu kolesteroolisisalduse suurenemise tõttu veres;
- valu, turse ja põletik süstekohas, samuti ravimi lekkimine süsteipiirkonnas, millega võib kaasneda ka naha kahjustus;
- halb enesetunne (iiveldus), päikesepõletusele sarnanevad nähud, väsimus, minestus, peavalu, peapööritus, õhupuudus.

Aeg-ajalt esinevad kõrvaltoimed (esinemissagedus kuni 1 inimesel 100-st):

- silma kahjustus – võrkkesta verejooks või verejooks klaaskehasse (läbipaistev geeljas aine, mis täidab silmamuna), turse või vedelikupeetus võrkkestas;
- verejooks süstekohal, nahavärvuse muutus ja ülitundlikkusreaktsioonid – sellisel juhul on vastav nahapiirkond valguse suhtes tundlikum kuni rohelise värvuse kadumiseni;
- lööve, nõgestõbi, sügelus;
- valu, kõrge vererõhk, tundlikkuse suurenemine ja palavik.

Harvaesinevad kõrvaltoimed (esinemissagedus kuni 1 inimesel 1000-st):

- silma kahjustus – ravitud silma võrkkesta või soonkesta verevarustuse häired;
- halb enesetunne.

Väga harva on esinenud järgmised kõrvaltoimed (esinemissagedus ei ole selgelt määratav):

- silma kahjustus – võrkkesta irdumine, turse, vedelikupeetus kollatähnis ehk maakulis;
- minestamine, higistamine, nahaõhetus või vererõhu muutused, harvadel juhtudel krambid;
- villid süstekohas;
- südamelöögisageduse muutus;
- mõnikord on eelneva südamehaigusega patsiendil 48 tunni jooksul pärast Visudyne'i-ravi tekkinud südameinfarktist. Kahtluse korral pöörduge kohe abi saamiseks!

Tähelepanu! Kui Teil tekib mõni neist kõrvaltoimetest, siis võtke koheselt ühendust oma raviarstiga, pöörduge erakorralise meditsiini osakonda või kutsuge kiirabi. Teavitage meditsiinipersonali teostatud PDT protseduurist valgustundliku ravimiga.

TEAVITATUD NÕUSOLEK

SILMA FOTODÜNAAMILISE LASERTERAAPIA PROTSEDUURIKS VISUDYNE'IGA (PDT)

Palume vastata järgnevale küsimustele, et saaksime arvestada lisanduvate riskifaktoritega ja võimalusel riski vähendada:

1. Kas Te tarvitate ravimeid, sh vitamiine, mineraalaineid ja käsimüügiravimeid?

JAH, nimetage

EI

2. Kas Te teate või Teil on viiteid kohta, et Teil on/ oli mõni järgnevatest organitest või organsüsteemidest haige:

neeruhaigused Jah Ei

vereringe (kõrge vererõhk) Jah Ei

ainevahetus (diabeet) Jah Ei

allergiad Jah Ei esinevad allergiad:

3. Kas Te kinnitate, et ei ole eelnevalt põdenud ega põe maksahaigusi, maksapuudulikkust või muid maksaga seonduvaid haigusseisundeid?

Jah

Ei

4. Kas Te kinnitate, et ei ole protseduuri teostamise hetkel rase?

Jah

Ei

Mina,, teatan käesolevaga, et mind nõustanud arst on selgitanud mulle protseduuri olemust ja sellega kaasnevaid riske. Mul ei ole arstile täiendavaid küsimusi. Olen teadlik, et protseduuri tulemusele ei ole garantiid ning mu nägemine võib pärast protseduuri muutuda (sh halvemaks). Tervishoiuteenuse osutaja ei või ega saa lubada patsiendi paranemist või protseduuri edukust. Saades aru tüsistuste võimalikkusest ja sellest, et kõiki võimalikke tüsistusi ei ole kirjeldatud, soovin fotodünaamilist laserteraapiat.

Annan oma nõusoleku kokkulepitud tervishoiuteenuse osutamiseks ja olen teadlik asjaolust, et võin nõusoleku mõistliku aja jooksul tagasi võtta taasesitamist võimaldavas vormis kirjaliku avaldusega.

nõustun tervishoiuteenusega

ei nõustu tervishoiuteenusega

Soovin PDT protseduuri Ei

Jah, paremal silmal vasakul silmal

patsiendi/eestkostja nimi

allkiri

kuupäev

arsti nimi

allkiri

kuupäev